

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเคลื่อนไหวร่างกายหรือการออกกำลังกาย เป็นความต้องการของร่างกาย ที่มีความจำเป็นและสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง ในการที่จะช่วยรักษาสุขภาพและสมรรถภาพของร่างกาย ให้พร้อมที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันที่ว่า

ร่างกายของเรานั้นธรรมชาติสร้างมา สำหรับให้ออกแรงใช้งานมิใช่ให้อยูเฉยๆ ถ้าใช้แรงให้พอเหมาะพอดีโดยสม่ำเสมอ ร่างกายก็เจริญแข็งแรง กลองแควและกงหมุนยั่งยืน ถ้าไม่ใช้แรงเลยหรือใช้ไม่เพียงพอ ร่างกายก็จะเจริญแข็งแรงอยู่ไม่ได้ แต่จะค่อยๆเสื่อมไปเป็นลำดับ และหมดสมรรถภาพไปก่อนเวลาอันสมควร ดังนั้นผู้ที่ปกติทำการงานโดยไม่ใช้กำลัง หรือใช้กำลังแต่น้อย จึงจำเป็นต้องหาเวลาออกกำลังกายให้เพียงพอ กับความต้องการ ธรรมชาติเสมอทุกวัน มิฉะนั้นจะเป็นที่บาดเจ็บสาหัสอย่างยิ่ง ที่เขาจะรู้เสียสติปัญญา ความสามารถของเขา ทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและแก่ส่วนรวมได้น้อยเกินไป เพราะร่างกายอันกลับกลายอ่อนแอลงนั้น จะไม่อำนวยโอกาสให้ทำการงาน โดยมีประสิทธิภาพได้¹

จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ที่ได้ ศึกษาดูมานี้จะเห็นได้ว่า การออกกำลังกายมีความสำคัญและจำเป็น สำหรับการดำรงชีวิตอย่างปกติสุข และการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของชาติเป็นอย่างยิ่ง คุณค่าของการออกกำลังกายทางสรีรวิทยา (Physiological Values) นั้น การ

---

¹พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องใน พิธีเปิดการสัมมนาระดับชาติเรื่อง "การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ" ณ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2523 (อัครสำเนา).

ออกกำลังกายจะช่วยในการปรับปรุงระบบการไหลเวียนโลหิต ช่วยให้การสูดดมโลหิตในแต่ละครั้งมีปริมาณมากขึ้น แต่มีอัตราเต้นของหัวใจลดลง ในคนปกติอัตราเต้นของหัวใจประมาณ 70 - 80 ครั้งต่อนาที แต่เมื่อมีการออกกำลังกายเป็นประจำสม่ำเสมอแล้ว อัตราเต้นของหัวใจลดลงต่ำกว่า 60 ครั้งต่อนาที ในระบบการหายใจที่ผู้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ จะหายใจช้าและลึกกว่าผู้ที่ไม่เคยออกกำลังกาย อดวัยะในการย่อยอาหาร และกำจัดของเสียออกจากร่างกาย ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ระบบกล้ามเนื้อ กระดูกและข้อต่อมีสมรรถภาพที่ดีขึ้น¹ คุณค่าทางจิตวิทยา (Psychological Values) ของการออกกำลังกายนั้น บลันเดลล์ (Blundell) กล่าวว่า "การออกกำลังกายแต่พอควร จะช่วยลดความเครียดของประสาท"² นอกจากนั้นการออกกำลังกายยังมีคุณค่าทางสังคม (Sociological Values) อีกด้วย กล่าวคือ มนุษย์มีสัญชาตญาณในการที่จะอยู่ร่วมกันทางสังคม ซึ่งจะรวมไปถึงความพึงพอใจในการเล่นกีฬาร่วมกัน สร้างเสริมความมีน้ำใจนักกีฬา และสร้างมิตรภาพให้เกิดขึ้น³

การขาดการออกกำลังกายจะทำให้ร่างกายอ่อนแอ และเป็นสาเหตุของการเกิดโรคต่างๆ เพราะการออกกำลังกายเป็นความต้องการพื้นฐาน ทางธรรมชาติของร่างกาย บุคคลทุกเพศทุกวัย ต้องการการออกกำลังกายในขนาดที่เหมาะสม เช่น อายุ 5 - 8 ปี ร่างกายต้องการออกกำลังเช่น การวิ่ง กระโดดและปีนป่ายอย่างน้อยวันละ 4 ชั่วโมงอายุ 31 - 50 ปี ร่างกายต้องการการออกกำลังกาย ในกิจ

¹ Don Cash Seaton, Irene A. Clayton, Howard C. Leibee, and Lloyd Messersmith, Physical Education Handbook, 3d ed., (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice - Hall, 1959), p. 10.

² John W.F. Blundell, The Muscular and Their Story, (London: Chapman and Hall, 1864), p. 4.

³ Seaton, et al., Physical Education Handbook.

กรรมที่หนักปานกลางอย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมง และอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป ร่างกายต้องการ การ ออกกำลังกายในกิจกรรมเบาๆ อย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมงเป็นต้น¹ อย่างไรก็ตามผลดีของการออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีลักษณะ "ค่อนข้างถาวร" แต่ไม่ใช่ "ถาวรตลอดกาล" ตรงกันข้ามกับการออกกำลังกายกระทำอยู่โดยสม่ำเสมอ ผลเหล่านั้นก็ยังอยู่ เมื่อใดการออกกำลังกายขาดตอนไป สภาพเสื่อมก็เกิดขึ้น ยิ่งขาดการออกกำลังกายนานเข้าความเสื่อมก็ย่อมมีมากขึ้น ในที่สุดทุกอย่างอย่างก็กลับสู่สภาพของคนธรรมดา หรือสภาพก่อนที่จะเริ่มออกกำลังกาย²

การออกกำลังกายทำให้ร่างกายดีขึ้นทุกๆทาง ส่งเสริมสุขภาพทั่วไป สมรรถภาพสูง ความอยากอาหารมากขึ้น การย่อยอาหารดีขึ้น ความคิดความอ่านดีขึ้น ประสาทต่างๆทำงานไวขึ้น ความต้านทานโรคดีขึ้น³ แต่ถ้าจะสังเกตดูแล้วจะพบว่าคนส่วนใหญ่ไม่มีใครอยากจะทำออกกำลังกายเท่าใดนัก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ การออกกำลังกายขัดกับความรู้สึกสะดวกสบาย ไม่อยากเหนื่อยของมนุษย์นั่นเอง กล่าวคือธรรมชาติของมนุษย์ต้องการ ความสะดวกสบาย โดยไม่ต้องออกกำลังกายหรือใช้แรง

¹วรงค์ พิเชียรชอบ, "ความหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา" พลศึกษาสาร, 1 (2512) : 11.

²อวย เกตุสิงห์, "การออกกำลังกายกับการหายใจและโรคปอด" อ้างจาก เอกสารประกอบการนิทรรศการ การกีฬาเพื่อสุขภาพมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2523, หน้า 31..

³กระจำจ วิสุทธารมย์, "โครงการกีฬาสำหรับทุกคน" เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาระดับชาติเรื่อง บทบาทของสถาบันการศึกษาที่กีฬา หน่วยงานต่างๆในการส่งเสริมการกีฬาและออกกำลังกายสำหรับทุกคน วันที่ 21 - 24 พฤศจิกายน 2526, หน้า 1, (อัครสำเนา).

งานของตนเองเกินความจำเป็น¹ โดยเฉพาะชาวกรุงเทพมหานคร ที่ดำรงชีวิตในเมืองที่ถือว่าเป็นเมืองเอก หรือเมืองโตเดี่ยว (Primate City) ที่มีแต่ความเจริญและการพัฒนาการด้านต่างๆมากมาย เมื่อเทียบกับจังหวัดต่างๆของประเทศไทย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ชาวกรุงเทพมหานครได้รับความสะดวกสบาย จากอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มาจากความก้าวหน้า ทางด้านเทคโนโลยีได้เปรียบกว่าจังหวัด แต่การเจริญและพัฒนาการอย่างขาดหลักการและแบบแผนที่ดี ทำให้เกิดปัญหาต่างๆมากมาย โดยเฉพาะปัญหาการเริ่มของจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร ปัญหาความแออัด ปัญหาการขาดแคลนสถานที่อยู่อาศัย ปัญหาอาชญากรรมและอื่นๆ เพราะเมื่อคนมาอยู่รวมกันมากๆ ความต้องการปัจจัยต่างๆก็จะมีมาก แต่ที่หาทรัพยากรหรือปัจจัยต่างๆก็มีจำกัด ทำให้มนุษย์ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นการทำลายตัวเองด้วย ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และด้วยความเห็นแก่ตัวของมนุษย์เอง การขยายตัวของกรุงเทพมหานครดังกล่าวเรียกว่า การขยายตัวแบบยถากรรม (Haphazard Growth) ปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถส่งผลกระทบต่อทั่วถึงกันและกันได้อย่างไม่สิ้นสุด และจะเกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งกับคนและกลุ่มคนทั่วไป ทุกบริเวณพื้นที่ ทุกเพศวัยและกลุ่มอาชีพ

¹วรงค์ศักดิ์ เพ็ชรชอบ, "จิตวิทยาการออกกำลังกาย" เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาระดับชาติเรื่อง บทบาทของสถาบันการศึกษาที่หาหน่วยงานต่างๆในการส่งเสริมการกีฬาและออกกำลังกายสำหรับทุกคน วันที่ 21 - 24 พฤศจิกายน 2526, หน้า 1, (อัครสำเนา).

²พิทักษ์ เชาว์คำรงค์, "โครงสร้างและลักษณะการขยายตัวของเมือง" วิทยาสารสิ่งแวดล้อม, 2 (กันยายน 2522) : 1.

³ชูศักดิ์ คงคานนท์, "ปัญหาการใช้ที่ดินต่อการขยายเมือง", วิทยาสารสิ่งแวดล้อม, 2 (กันยายน 2522) : 30.

ผู้ปกครองนักเรียนนับว่าเป็นบุคคลที่สำคัญ และมีอิทธิพลต่อการ เจริญเติบโต และการพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างมาก พ่อแม่จะเป็นตัวอย่างที่เด็กจะลอกเลียนแบบ หรือเอาอย่าง การออกกำลังกายที่พ่อแม่ได้กระทำเป็นประจำ อาจช่วยสร้างความ สนใจในการออกกำลังกาย ให้แก่ลูกตั้งแต่ยังเล็กได้ ซึ่งถ้าเด็กรักการออกกำลังกาย มาตั้งแต่ยังเล็กอยู่ ก็อาจจะสนใจและรักการออกกำลังกาย เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ แล้วก็เป็นได้ การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้ออกกำลังกาย หรือออกกำลังกายเป็น บางครั้ง หรือนานๆครั้ง อาจเป็นเพราะคิดว่าจะประสบปัญหาหรือ ใ้ประสบปัญหา ต่างๆในการออกกำลังกายมาแล้ว หรือมีความต้องการในการออกกำลังกายค่านต่างๆ แต่ไม่มีใครตอบสนอง หรือใ้ใ้แค่น้อยก็อาจทำให้เกิดปัญหา ทำให้ไม่ยอมออกกำลังกายได้เช่นกัน ดังผลการวิจัยที่กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา ได้ ทำการศึกษาการเล่นและออกกำลังกายของประชาชนในกรุงเทพมหานครพบว่า เหตุ ผลของการไม่เล่นกีฬา/ออกกำลังกายของประชาชนชายและหญิงคือ ไม่มีเวลา ¹

ดังได้กล่าวแล้วว่ากรุงเทพมหานคร เป็นเมืองที่มีปัญหาต่างๆมากมาย และ มีความเจริญอย่างมากมายเช่นกัน สถานศึกษา แหล่งประกอบกิจการ แหล่งวิทยาการ สถานที่สำคัญต่างๆ มารวมอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก ทำให้ประชากร ในภูมิภาคต่างๆของประเทศหลั่งไหลพากันเข้าสู่กรุงเทพมหานคร เป็นจำนวนมากขึ้น ทุกปี ซึ่งชีวิตความเป็นอยู่เต็มไปด้วยการคึกคัก ที่เลือกชอกร่น้อยก็ถูกใช้เป็นที่หักอกาศัย ที่ วางตั้งสิ่งของค้าขายกัน บริเวณที่จะใช้ออกกำลังกายพักผ่อนหย่อนใจก็ลดน้อยลง บริเวณใดมีสถานที่ว่างขวางพอจะพากันไปเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย ก็ถูกห้าม สุขภาพทั้งทางกายและทางจิตใจถูกบ่อนทำลายลงไปเรื่อยๆ ปัญหาอื่นๆก็เกิดขึ้นตามมา ทั้งปัญหาทางสังคม ทางเศรษฐกิจและอื่นๆ ผู้ปกครองนักเรียนในกรุงเทพมหานคร

---

¹ กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, "การเล่นกีฬาและออกกำลังกายของประชาชนในกรุงเทพมหานคร" รายงานการวิจัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการสัมมนาระดับชาติเรื่อง บทบาทของสถาบันการศึกษาและ หน่วยงานต่างๆในการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายสำหรับทุกคน, หน้บาทคัยย่อ.

ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มหนึ่ง ย่อมหนีไม่พ้นที่จะต้องประสบปัญหาเหล่านี้เช่นกัน การศึกษาเรื่องนี้จึงต้องการที่จะศึกษาความคิดเห็น ของผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการ ออกกำลังกาย เพื่อที่จะได้ทราบความคิดเห็นต่างๆในการ ออกกำลังกาย ทั้งที่เป็นปัญหาและความต้องการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับสวัสดิการ ของประชากร จะนำไปพิจารณาแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการ ออกกำลังกาย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการ ออกกำลังกาย ด้านต่างๆระหว่างเพศชายกับเพศหญิง
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการ ออกกำลังกายด้านต่างๆ ระหว่างผู้ปกครองกลุ่มอาชีพต่างๆ

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยคาดว่า ผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร อาจประสบปัญหา และมีความต้องการในการ ออกกำลังกาย อยู่ในระดับใดระดับหนึ่ง อาจจะมีมากหรือน้อย และในส่วนที่เกี่ยวกับความแตกต่างของความคิดเห็น ระหว่างเพศและระหว่างกลุ่มอาชีพ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นของทั้งระหว่างเพศ และระหว่างกลุ่มอาชีพน่าจะแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ผู้วิจัยจะศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการ ออกกำลังกาย ของผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เท่านั้น
2. อาชีพของกลุ่มตัวอย่างประชากร อาจมีมากมายหลายอาชีพ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการแบ่งกลุ่มอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน ตามที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ได้จัดแบ่งไว้
3. การศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาในการออกกำลังกาย จะทำการศึกษาเพียง 3 ด้านเท่านั้นคือ
  - 3.1 ปัญหาด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
  - 3.2 ปัญหาด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย
  - 3.3 ปัญหาด้านเวลาที่ใช้ในการออกกำลังกาย
4. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความต้องการในการออกกำลังกาย จะทำการศึกษาเพียง 5 ด้านเท่านั้นคือ
  - 4.1 ความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
  - 4.2 ความต้องการด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย
  - 4.3 ความต้องการด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
  - 4.4 ความต้องการด้านการตรวจสอบสุขภาพและการทดสอบสมรรถภาพทางกาย
  - 4.5 ความต้องการด้านวิชาการ

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้ตอบแบบสอบถาม ทอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกที่แท้จริงและเชื่อถือได้

ความไม่สมบูรณ์และความจำกัดของการวิจัย

1. ผู้วิจัยไม่สามารถสอบถามผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานครได้หมดทุกคนทุกโรงเรียน เนื่องจากมีความจำกัดในเรื่องเวลาและงบประมาณ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมกร ไม่ได้ตอบแบบสอบถามนี้แม้แต่ฉบับเดียว จึงทำให้ขาดข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ไป
3. ประสบการณ์ในการออกกำลังกาย ของกลุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละเพศและแต่ละกลุ่มอาชีพแตกต่างกัน การแสดงความคิดเห็นในปัญหา หรือความต้องการในการออกกำลังกายบางด้าน อาจทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนไปบ้าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการออกกำลังกาย
2. เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับสวัสดิการของประชากรกรุงเทพมหานคร จะได้นำไปใช้ในการแก้ปัญหา ปรับปรุงแก้ไข การจัดดำเนินการได้ตรงกับความต้องการ ของประชาชนยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับการวิจัยในเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออกกำลังกาย ของประชากรกรุงเทพมหานคร กลุ่มอื่นๆในโอกาสต่อไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง พ่อ แม่ หรือคนอื่นที่มีหน้าที่อุปการะให้การเลี้ยงดู ระหว่างที่เด็กกำลังเข้ารับการศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

อาชีพ หมายถึง กลุ่มอาชีพที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดแบ่งไว้สำหรับใช้ในการ

พิจารณาว่านักเรียน เข้าศึกษาในระดับชั้น ป.1 แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มอาชีพคือ

กลุ่มอาชีพที่ 1 ได้แก่ ช่างราชการทหาร ช่างราชการตำรวจ และช่างราชการอื่นๆ

กลุ่มอาชีพที่ 2 ได้แก่ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานธนาคาร และพนักงานบริษัท

กลุ่มอาชีพที่ 3 ได้แก่ กรรมกร ช่างนา ช่างสวน ช่างไร่ และผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง

กลุ่มอาชีพที่ 4 ได้แก่ ผู้มีอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในห้องที่การศึกษา 5 ห้องที่ที่กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้จัดแบ่งไว้ดังนี้

ห้องที่การศึกษาที่ 1 ประกอบด้วยห้องที่เขตพระนคร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตสัมพันธวงศ์ เขตดุสิตและเขตบางเขน รวม 5 เขต

ห้องที่การศึกษาที่ 2 ประกอบด้วยห้องที่เขตปทุมวัน เขตพญาไท เขตห้วยขวาง เขตบางกะปิ เขตมีนบุรี และเขตหนองจอก รวม 6 เขต

ห้องที่การศึกษาที่ 3 ประกอบด้วยห้องที่เขตบางรัก เขตยานนาวา เขตพระโขนง และเขตลาดกระบัง รวม 4 เขต

ห้องที่การศึกษาที่ 4 ประกอบด้วยห้องที่เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตภาษีเจริญ เขตหนองแขม เขตบางขุนเทียน และเขตราษฎร์บูรณะ รวม 6 เขต

ห้องที่การศึกษาที่ 5 ประกอบด้วยห้องที่เขตบางกอกใหญ่ เขตบาง

กอนน้อย และเขตคลังชั้น รวม 3 เขต ¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

¹ กอนแผนงาน สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการวิจัยการคิด
ตามประเมินผลการแบ่งท้องที่การศึกษาในกรุงเทพมหานคร, (กรุงเทพมหานคร :
กระทรวงศึกษาธิการ, 2521), หน้า 16 - 20.